

Dava Takibi ve Uyuşmazlıkların Çözümü Alanında Öne Çıkanlar 2023 Sonbahar Sayısı

Contents

Ürün Sorumluluğunda Güncel Yaklaşımlar:

Ürün Sorumluluğu Hakkında Verilen Güncel Kararların Değerlendirilmesi

Kira Uyuşmazlıkları:

Zorunlu Arabuluculuk Uygulamasında Yeni Perde: Kira Uyuşmazlıkları

Hava Araçlarına İlişkin Uyuşmazlıklar:

Cape Town Konvansiyonu Çerçevesinde Hava Araçlarına İlişkin Teminatların Korunması

Şirket İç Soruşturmalarda Güncel Meseleler:

Şirket İç Soruşturmalarda Mülakat ve Raporlama Teknikleri

İş Sözleşmelerinde Rekabet Yasası:

İş Sözleşmelerinde Rekabet Yasasının Yargı Kararlarındaki Uygulama ve Yeri

Bir Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi Olarak Tahkim:

Güncel Yargı Kararları Işığında Tahkimde 2023 Yılına Bakış

Pay Sahiplerinin Dava ve Başvuru Haklarına İlişkin Değerlendirmeler:

Yönetim Kurulunun Şirkete Verdiği Zararların Tazmininde Ortakların Dava Takip Yetkisi

Pay Sahipleri Uyuşmazlıklarında Ön Şartlar:

Özel Denetçi Atanması Talepli Davalarda Ön Şart Olarak Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Kullanılması

“Clean Hands” Doktrini:

Nemo Auditur Prensibine Dair Güncel Kararların Değerlendirilmesi

Enflasyonun Etkilerinden Korunma Yöntemi Olarak Munzam Zarar:

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı Işığında Munzam (Aşkın) Zararın İspatı

Milletlerarası Unsurlu Mal Satım Sözleşmelerinde Dikkate Alınması Gerekenler:

CISG Kapsamında Ayıba Karşı Tekeffül Borcu ve Türk Hukuku ile İlişkisi

Giriş

Değerli Müvekkillerimiz, Meslektaşlarımız ve Çalışma Arkadaşlarımız,

Dava avukatlığı veya vekillik tarihte en eski profesyonel hizmetlerden biri olarak bilinmektedir. Nitekim bilinen ilk mahkeme kararı M.Ö. 1850 yılında Sümerler'e aittir, insanlık tarihindeki ilk "dava vekili" neredeyse 4000 yıl önce görev yapmıştır. Dava vekilliği, bugünkü anlamıyla 13. yüzyılın sonlarında doğmuş, ülkemizde avukatlık mesleğini düzenleyen ilk metin, 13 Ocak 1876 yılında yayınlanan "Dava Vekilleri Cemiyeti Tüzüğü" olmuştur.

Dava vekillerinin yıllar içerisinde üstlendikleri davaların çeşitliliği gelişen dünya koşullarıyla şekillenmiş, bugüne geldiğimizde ise yapay zeka vasıtasıyla "online uyuşmazlık çözümü"nün dahi mümkün olduğu bir dünyada, yeri geldiğinde online duruşmalar vasıtasıyla görevlerini sürdürür hale gelmişlerdir.

Paksoy dava ekibi olarak, mesleğimizin gelenekselliğini geleceğe taşımanın önemini farkındayız. Bunun için teknolojiyi takip ediyor, öte yandan mesleğimizin ilke ve teamüllerini korumak ve devam ettirmek üzere azami özen ve dikkat gösteriyoruz.

Paksoy'da, arabuluculuktan tahkim yargılamalarındaki hakemliğe, her türlü ticari ve idari davadan uyum ve soruşturma ihtiyaçlarına kadar müvekkillerimize çok yönlü hukuk hizmeti verebilmenin mutluluğunu yaşıyoruz.

İlişikte size ilettiğimiz Paksoy Dava Bülteni ile, seçtiğimiz güncel haber ve özel olarak derlenmiş yazılarla, dava ve yargılama hukuku alanındaki deneyimlerimizi sizlerle paylaşmak istedik. Buradaki yazı ve bilgi notlarını faydalı olmasını diliyor, ilgi çekici bulmanızı umuyoruz.

Yazılarımızla ilgili olarak arzu ettiğiniz zaman bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Saygılarımızla,

Serdar Paksoy

Kurucu, Kıdemli ve Yönetici
Ortak Avukat
spaksoy@paksoy.av.tr

Simel Sarılioğlu

Ortak Avukat
ssaralioglu@paksoy.av.tr

• TÜKETİCİ HUKUKU

Ürün Sorumluluğu Hakkında Verilen Güncel Kararların Değerlendirilmesi

Onur Çeliker

Son yıllarda ülkemizde elektronik ticaretin hacminde meydana gelen hızlı artışa bağlı olarak, mesafeli satış sözleşmelerinden kaynaklı tüketici uyuşmazlıklarında da ciddi bir artış gözlemlenmiştir. Genel olarak ayıplı ürün/ hizmet, taşıma sırasında üründe meydana gelen hasar, ürün bedelinde hata, teslimat süresinde gecikme gibi nedenlerden ötürü tüketiciler tarafından açılan davalar, satıcıların yanı sıra elektronik hizmet sağlayıcılar ve taşıyıcılar aleyhinde de açılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda, son yıllarda Yargıtay tarafından tesis edilen kararlarda, satıcıların yanında elektronik hizmet sağlayıcı ve taşıyıcıların da belirli koşulların varlığı halinde tüketicilere karşı sorumlu tutulması dikkate değerdir. Bunun yanında, Yargıtay'ın ikinci el araç ve konut satışlarındaki gizli ayıplardan doğan sorumluluk ve ihbar sürelerinin ele alındığı kararları da sektörel anlamda büyük önem arz etmektedir.

İkinci El Araç Satışlarında Gizli Ayıp

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 21 Aralık 2021 tarih ve E. 2018/436 K. 2021/1717 sayılı kararıyla; ikinci el araç satışlarında satıcının sorumluluğuna ilişkin emsal nitelikte bir karara hükmetmiştir. Kurul, "alıcının aracı hali hazır durumu ile görüp beğenerek ve bedelini tamamen ödeyerek teslim aldığı" şeklindeki sözleşme hükmünün, satıcının gizli ayıplara ilişkin sorumluluğunu ortadan kaldırmayacağını belirtmiş, ayrıca, satış sözleşmesinde araca ilişkin herhangi bir garanti taahhüdü bulunmasa dahi satıcının gizli ayıplardan dolayı sorumluluğunun devam ettiği vurgulamıştır. Öte yandan, aracı satın alan kişinin trafik şube müdürlüğü nezdinde plakayı sorgulatarak

bu kusurları tespit edebilecek olmasının, bu kusurların gizli ayıp olarak değerlendirilmesine engel olmadığına hükmedilmiştir. Nitekim alıcının satın aldığı araçla ilgili olarak trafik şube müdürlüğüne tutulan kayıtları, aracın sigorta bilgilerini inceleme yükümlülüğünün bulunmadığı belirtilmiştir. Karar, ikinci el araç satışlarında ayıptan sorumluluğun doğabilmesi için alıcının satılana dair TRAMER kayıtları, trafik kayıtları ve sigorta kayıtlarının incelemek zorunda olmadığını ortaya koymasına bakımından emsal niteliğindedir.

Online Satışlarda Hasarlı Üründen Dolayı Elektronik Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Taşıyıcının Sorumluluğu

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 29 Eylül 2022 tarih ve E. 2022/3467 K. 2022/6446 sayılı kararına konu uyuşmazlıkta; davalı şirket mevcut hukuki ilişkide bir yandan elektronik aracı hizmet sağlayıcı, diğer taraftan ise taşıyıcı konumunda olup kararda hasara uğrayan ürün yönünden davalının sorumluluğu her iki açıdan değerlendirilmiştir. İlgili Yargıtay kararında, e-ticaret sitesi üzerinden satışı yapılan ve alıcıya teslim edilen üründe meydana gelen hasardan, tüketiciden ürün bedelini tahsil eden elektronik aracı hizmet sağlayıcının sorumlu olduğuna hükmedilmiştir. Nitekim elektronik hizmet sağlayıcıların, oluşturdukları sistem çerçevesinde satıcıların ürün veya hizmetlerinin mesafeli yöntemle tüketicilere ulaşmasına aracılık ettikleri, aynı zamanda satıcı adına tüketiciden ürün veya hizmetlerin bedelini de tahsil ettikleri, bu durumda bu kişilerin de satıcılar gibi tüketicilere karşı hasardan dolayı sorumlu olacakları belirtilmiştir.

Yargıtay kararında; davalının taşıyıcı sıfatıyla sorumlu olabilmesi için öncelikle taşıyıcının sorumluluğunu belirlenmesinin, sorumluluğun doğması halinde ise tazmin edilecek zararın kapsamı ve sınırlarının belirlenmesinin gerektiği vurgulanmış; Yerel Mahkeme tarafından buna göre oluşacak bilirkişi kurulunca ayrıntılı, gerekçeli ve denetime açık rapor tanzim ettirilerek sonuca göre karar verilmesi gerektiğine hükmetmiştir. Karar, ürün bedelini tahsil eden elektronik aracı hizmet sağlayıcıların üründe meydana gelen hasardan satıcılar gibi sorumlu olduklarına hükmetmesi bakımından emsal niteliğindedir.

Konut Satışlarındaki Gizli Ayıplardan Doğan Sorumlulukta İhbar Süresi

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 14 Haziran 2023 tarih ve E. 2022/341 K. 2023/628 sayılı kararına konu uyuşmazlıkta, davacı, davalı TOKİ'den satın aldığı konutta gizli ayıpların bulunduğu iddiasıyla tazminat talep etmekte; davalı ise davacının süresinde ihbar yükümlülüğünün yerine getirilmediğini belirterek davanın reddini savunmaktadır. Gizli ayıbın bulunduğu hususunda Yerel Mahkeme ve Yargıtay arasında çekişme olmayan somut olayda, uyuşmazlık konusu; davalının kendi talebi üzerine yaptırdığı delil tespiti sonucunda dava konusu yerle ilgili ayıplardan haberdar olduğu ve bu sebeple davacının ayrıca ayıp ihbarında bulunmasının gerekmediği sonucuna varılıp varılamayacağı noktasında toplanmaktadır. Hukuk Genel Kurulu Kararında; davalının bizzat şantiye mahallinde yaptığı inceleme ile eksik ve ayıplı imalat bulunduğunu gözlemlediğini ve bu durumun tespitini Mahkeme'den talep ettiği; projenin genelinde ayıbın var olduğunu bilen ve aralarındaki sözleşme gereği yüklenici tarafından onarılması gerektiğini ileri süren davalının, eldeki davada davacının süresinde ayıp ihbarı bulunmadığı savunmasında bulunmasının Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddesi anlamında dürüstlük kuralıyla bağdaşmayacağına hükmetmiştir. Karar, davalının kendi talebiyle yaptırdığı delil tespiti neticesinde dava konusu taşınmazla ilgili ayıplardan haberdar olması sebebiyle davacının ayrıca ayıp ihbarında bulunmakla yükümlü olmadığını ortaya koyması bakımından emsal niteliğindedir.

Mesafeli Satışlarda Ürün Bedelinde Yapılan Esaslı Hata

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi'nin 22 Kasım 2021 tarihi ve E. 2021/6303 K. 2021/11808 sayılı kararında; mesafeli

satış sözleşmelerinde, satıcının ürünü satışa sunduğu fiyattan tedarik etmekle yükümlü olduğu ve bu yükümlülüğünün yerine getirilmemesinin sözleşmeyi hükümsüz kıldığı belirtilmiştir. Yargıtay 3. Hukuk Dairesi; satışa konu dizüstü bilgisayarın fiyatının 5.999,00 TL olduğu halde ürün satış bedelinin 6,00 TL olarak gösterilmesinden ötürü, sözleşmenin kurucu unsurlarından olan bedelde sözleşme kurulurken esaslı bir yanılma hali olduğunu ve bu nedenle davacının anılan sözleşmeyle bağlı olmayacağını ortaya koymuştur. Dolayısıyla Yargıtay 3. Dairesi, Yerel Mahkeme'nin ilk derece yargılaması neticesinde Türk Borçlar Kanunu'nun "sözleşme kurulurken esaslı yanılmaya düşen taraf, sözleşme ile bağlı olmaz" hükmünü amir 30. maddesini gözeterek hüküm tesis etmesi gerektiğinden bahisle kanun yararına bozma talebinin kabulüne karar vermiştir. Karar, mesafeli satışlarda ürün satış bedelinin hatalı olarak girilmesini, sözleşmenin kurucu unsurlarından biri olan bedelde sözleşme kurulurken esaslı bir yanılma hali olarak nitelendirmesi bakımından büyük önem arz etmektedir.

Ayıplı Ürünlerde Zamanaşımı ve Satıcı ile Beraber Üreticinin de Sorumlu Olması

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 12 Mart 2020 tarih ve E. 2017/650 K. 2020/301 sayılı kararına konu uyuşmazlık; garanti süresi dolduktan sonra meydana çıkan üretimden kaynaklı gizli ayıp iddiasıyla açılan davada mülga 4077 sayılı Kanun'un 4. maddesinde düzenlenen iki yıllık zamanaşımı süresinin uygulanıp uygulanmayacağı ve satıcının da üretici yanında sorumlu olup olmayacağına ilişkindir. Yapılan ilk derece yargılamasında, televizyonun ana kartında meydana gelen ve görüntü vermemesine sebep olan arızanın üretimden kaynaklı gizli ayıp mahiyetinde olduğu, zamana bağlı olarak ortaya çıktığı ve kullanıcı hatasının bulunmadığı bilirkişi tarafından tespit edilmiştir. Dolayısıyla Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, satın alınan ürünlerdeki üretimden kaynaklı ayıbın ağır kusurla tüketiciden gizlendiğinin kabulüne ve bu hâlde üretici yanında satıcı da tüketicinin seçimlik haklarından sorumlu tutulması gerektiğine hükmetmiştir. Ayrıca, ağır kusur veya hile ile ayıbı tüketiciden gizleyen satıcının iki yıllık zamanaşımı süresinden yararlanamayacağı hüküm altına alındığından, davalının zamanaşımı defii yerinde görülmemiştir. Karar, satın alınan maldaki üretimden kaynaklı ayıbın ağır kusurla tüketiciden gizlendiğinin kabulü halinde, üretici yanında satıcı da tüketicinin seçimlik haklarından sorumlu tutulması gerektiğini ortaya koyması bakımından büyük önem arz etmektedir.

• KİRA HUKUKU

Zorunlu Arabuluculuk Uygulamasında Yeni Perde: Kira Uyuşmazlıkları

Doğuhan Uygun

05.04.2023 tarihinde yayımlanan 7445 Sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'na birtakım önemli değişiklikler yapılarak zorunlu ve ihtiyari arabuluculuk ile çözümlenebilecek uyuşmazlıkların kapsamı genişletilmiştir.

Bu yeniliklerden değişikliklerden ilki 6325 sayılı Kanunu'na eklenen m. 17/B uyarınca taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklar ihtiyari arabuluculuğa elverişli hale gelmiştir.

Söz konusu maddeye göre, tarafların yazılı olarak kararlaştırması ve arabulucunun bu kararı tutanak altına alması halinde arabulucunun talebiyle, arabuluculuk süreciyle sınırlı olmak ve konulduğu tarihten itibaren üç ayı geçmemek üzere tasarruf yetkisinin kısıtlandığına dair tapu siciline şerh verilebilecektir. Bu şerh, tarafların anlaşamaması veya tarafların şerhin kaldırılması konusunda anlaşması halinde arabulucunun talebiyle, üç aylık sürenin sonunda ise kendiliğinden ortadan kalkacaktır. Tasarruf yetkisinin kısıtlanmasına dair şerhin arabuluculuk sürecinde uygulanabilir olması özellikle tapu iptal-tescil ile üst hakkı tesisi gibi sınırlı ayni haklara ilişkin uyuşmazlıklarda tarafların ihtiyari arabuluculuk sürecine teşvik edebilecek bir düzenlemedir.

Arabuluculuk süreci sonunda tarafların anlaşması halinde anlaşma belgesi, taşınmazın devri veya

taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasıyla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslar gözetilmek suretiyle düzenlenecektir.

Uygulama bakımından son derece önem arz eden diğer önemli değişiklik ise kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıkların dava şartı niteliğinde zorunlu arabuluculuk sürecine dahil edilmesidir. 6325 sayılı Kanunu'na eklenen m. 18/B uyarınca şu uyuşmazlıklar zorunlu arabuluculuk sürecine dahil edilmiştir: (i) kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar – kiralanan taşınmazların 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere; (ii) taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar; (iii) 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'ndan kaynaklanan uyuşmazlıklar ve (iv) komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklar.

Kira uyuşmazlıklarına dair arabuluculuk süreci sonunda tarafların anlaşması halinde anlaşma belgesi, taşınmazla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslar gözetilmek suretiyle düzenlenecektir. Arabuluculuk süreci süresi de 6325 sayılı Kanun'un 18/A-9 uyarınca genel uygulama olduğu üzere arabulucunun görevlendirildiği tarihten itibaren üç haftadır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta süreyle uzatılabilir.

Bahsi geçen değişiklikler 01.09.2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olup, iki ayı geçen uygulama sürecinde ortaklığın giderilmesi davalarında ortak sayısının fazlalığı sebebiyle arabuluculuk sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ile kira bedeli tespiti davalarında 6098 sayılı Borçlar Kanunu'na eklenen Geçici Madde 2 uyarınca %25'lik azami kira artış oranının arabuluculuk sürecinde dikkate alınıp alınamayacağı ilk etapta karşılaşılan sorunlar olmuştur.

Görüldüğü üzere kira ilişkilerine dayalı uyuşmazlıklar son derece geniş bir düzenlemeyle zorunlu arabuluculuk başvurusu kapsamına alınmıştır. Kira hukuku alanındaki; kira bedelinin tespiti ve uyarlaması davaları, kira sözleşmesinin feshi ve tahliye davaları ile bunlarla ilgili alacak ve maddi-manevi tazminat talepli davalar Türk hukuk sistemi içinde önemli bir yere sahip bulunmakta ve özellikle son yıllarda yaşanan ekonomik gelişmelere paralel olarak söz konusu uyuşmazlık sayılarında ciddi artışlar görülmüştür. Yukarıda değinilen değişiklikler, kira uyuşmazlıklarının daha hızlı ve etkili bir şekilde çözülmesini amaçlamaktadır.

• HAVA HUKUKU

Cape Town Konvansiyonu Çerçevesinde Hava Araçlarına İlişkin Teminatların Korunması

Emre Kotil, İrem Sabuncu

21. yüzyılda havacılık sektöründe yapılmış önemli düzenlemelerin başında gelen Taşınır Donanım Üzerindeki Teminatlar Hakkında Cape Town Konvansiyonu ("**Konvansiyon**") ve Taşınır Donanım Üzerindeki Uluslararası Teminatlar Hakkında Sözleşmeye İlişkin Hava Aracı Donanımına Özgü Konulara Dair Protokol ("**Protokol**") ülkemizde 10 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Konvansiyon, akit devletlerde geçerli uluslararası bir güvence rejimi oluşturmayı ve uluslararası bir teminat sicili ihdas ederek alacaklılar açısından uluslararası ticari ilişkilerden doğabilecek riskleri asgari seviyeye indirmeyi ve böylelikle havacılıkta borç finansmanını tüm ilgili taraflarla bakımından kolaylaştırmayı amaçlamıştır.

Konvansiyon ve Protokol, güvence lehtarının haklarını korumakla birlikte hava araçlarını mülkiyeti muhafaza kaydıyla satan veya bu araçları leasing ya da kiralama suretiyle üçüncü kişilere bırakan maliklerin mülkiyet hakkını da korumaktadır. Konvansiyon kapsamında alacaklı olarak tanımlanan kimseler, borçluların ödemede temerrüde düşmeleri, iflas etmeleri ya da başka bir nedenle tasfiye haline girmeleri halinde rüçhanlı alacak hakkına sahip olmaktadır. Cape Town sisteminin getirdiği yollardan yararlanmak için teminatın tescil edilmesi zorunlu değilse de kendisinden sonra gelen (bilhassa tescil edilmiş) teminatlara karşı ileri sürülebilmesi için tescil edilmiş olması gereklidir.

Alacaklıların temerrüt halinde sahip olduğu temel haklar, Konvansiyon'da üç ana başlık altında düzenlenmiştir. Bunlar (i) üzerinde uluslararası teminat olan taşınır donanımının zilyetliğini veya kontrolünü elde etmek (*fiili hakimiyet*), (ii) üzerinde uluslararası teminat olan taşınır donanımını satmak veya kiraya vermek ve (iii) üzerinde uluslararası teminat olan taşınır donanımının kullanılmasından veya idaresinden doğan semereleri tahsil etmektir. Bu haklara ek olarak Protokol ilave bir imkân daha sunmaktadır. Buna göre alacaklı, *IDERA* olarak bilinen gayrikabil-i rücu sicilden terkin ve ihraç talebi yetki formunu yetkili mercilere ibraz etmek suretiyle hava aracının sicilden

terkinini veya ihracını sağlayabilmektedir. Bu imkânlar, alacaklıların taraflar arasındaki sözleşme hükümlerinin veya sözleşmeye uygulanacak hukukun öngördüğü dava, tahkim, geçici hukuki koruma tedbirleri gibi diğer yasal yollara başvurmaya mani değildir.

Konvansiyon ve Protokol'ün Türkiye tarafından kabulünden sonra uyumlaştırma çalışmaları kapsamında Türk Sivil Havacılık Kanunu'na bir ilave yapılmıştır. İlaveten Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından *IDERA*'nın kaydı, icrası ve terkinini hususlarını düzenleyen bir Talimat yayımlanmıştır. Son olarak, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na ("**İİK**") eklenen Ek Madde 2 hükmü ile güvence lehtarının hava aracının zilyetliğinin veya kontrolünün devredilmesine ilişkin talepleri bakımından yetkili icra dairesi ve diğer hususlar düzenlenmiştir.

İİK Ek Madde 2 uyarınca hava aracının zilyetliğinin veya kontrolünün kendisine devrini talep eden alacaklı bu talebini herhangi bir yargı kararı aranmaksızın, Ankara İcra Dairesi huzurunda ileri sürecektir. Bunun için öncelikle Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'ne başvurarak ilgili hava aracının Konvansiyon'un uygulama alanına girdiği tespit ve tevsik eden bir belge ile hava aracına ait tescil sertifikası sureti alması gerekmektedir. Alacaklının Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden temin ettiği belgeyi icra müdürlüğüne sunması akabinde icra müdürlüğü'nün, başkaca herhangi bir araştırma yapmaksızın, talebin gereğini yerine getirmesi ve bu yöndeki kararı borçluya tebliğ etmesi gerekmektedir. Kararın borçlu tarafından üç iş günü içerisinde yerine getirilmemesi durumunda karar icra dairesi tarafından Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne iletilecek ve bu suretle icra edilecektir.

Konvansiyon, Protokol ve ulusal mevzuattaki düzenlemeler alacaklıya oldukça kuvvetli bir koruma sağlamaktadır. Bilhassa Cape Town sistemine özgü bir araç olan *IDERA* borçlu tarafın hareket alanını etkili bir biçimde kısıtlama potansiyeline sahiptir. Ne

var ki uygulamada *IDERA*'nın veya İİK Ek Madde 2'de öngörülen yolun icrası düzenlemelerde öngörüldüğü kadar kolay olmamaktadır. Borçluların hava aracının zilyetliğinin devrine yönelik icra müdürlüğü tarafından tebliğ edilen muhtıraların gereğini yerine getirmediği ve şikâyet yoluna başvurduğu, alacaklının kendisine tanınan başvuru yollarından birçoğuna başvurması durumunda mükerrerlik veya derdestlik gibi iddialarla süreci uzatmaya çalıştığına rastlanmaktadır. Ek Madde 2 hükmünde bahsi geçen yönetmeliğin halen yayımlanmamış olması ve hava araçlarının Türk mahkeme ve icra dairelerinin yetki

sınırlarının dışına çok hızlı şekilde çıkma kabiliyetine sahip olması da alacaklının işini zorlaştıran diğer unsurlardır. Bu nedenle mevzu bahis bir hava aracına ilişkin sözleşmenin gelecekte meydana gelebilecek uyuşmazlıklar dikkate alınarak kaleme alınması, teminatların tescili, *IDERA* kaydı gibi işlemlerin eksiksiz ve zamanında yapılması ve uyuşmazlık meydana geldiğinde hava aracının durumuna ve güvence lehtarının beklentisine uygun bir uyuşmazlık stratejisinin takip edilmesi son derece önemlidir. Aksi durumda, alacaklılar Cape Town sistemine özgü bu çözüm yollarından mahrum kalabilirler.

• ŞİRKET İÇİ SORUŞTURMALAR

Şirket İç Soruşturmalarda Mülakat ve Raporlama Teknikleri

Emre Kotil, Barkın Demiray

Şirket iç soruşturmaları, organizasyonların, rüşvet, yolsuzluk, taciz gibi çeşitli yasa dışı veya etik kurallara aykırı faaliyetlerin tespiti ve sorumluların belirlenmesi adına kullanılan önemli bir araçtır. Mülakat ve soruşturma tekniklerinin etkin ve ustalıkla kullanılması her bir soruşturmanın olmazsa olmazı ve soruşturmanın nihai başarısına doğrudan etki eden etmenlerden biridir.

Süreç boyunca yapılacak mülakatlar öncesinde soruşturma konusu hakkında kapsamlı bir planlama yapılmalı ve soruşturmacılar yapılacak mülakatlar sırasında daha önceden bilgi sahibi oldukları vakıalara tam hakim olmalıdırlar. Planlama aşamasında harcanan zamanın verimli geri dönüşü mülakat ve raporlama sürecinde alınacaktır. Soruşturmacılar, konuyu tüm yönleriyle incelemeli ve ayrıntıları göz ardı etmemelidir. Yüzeydeki bilgilerin ötesine geçerek, altta yatan nedenleri tespit etmeye çalışmalı ve soruşturmayı ilgilendiren teknik konularda mülakatlar öncesinde bilgi sahibi olmalıdırlar. Her ne kadar soruşturmaya ve mülakatlara hazırlık sürecinde titiz davranılması gerekse de her soruşturma derhal ele alınmalı ve taraflarla yapılacak mülakatlar ertelenmemelidir. Bu sebeple hazırlık sürecinin zamanlaması soruşturmanın etkinliği açısından iyi ölçülmelidir.

Görüşmelerin gerçekleştirilmesinden önce mülakat ortamı önceden hazırlanmalı, kimlerle mülakat yapılacağına, bu kişiler arasında nasıl bir sıralama izleneceğine görüşmenin nerede yapılacağına, mekanın fiziki koşullarının uygun olup olmadığına

kadar birçok detay tek tek değerlendirilmelidir.

Mülakat yapılacak kişilere hangi konularda sorular sorulacağı, kendileriyle soruşturma ekibinin o aşamada ulaştığı olduğu hangi bilgilerin paylaşılıp, hangilerinin paylaşılmaması gerektiği ve nasıl bir akış izleneceği önceden planlanmalıdır. Mülakat sırasında sorulacak soruların genelden özele doğru ilerlemesi ve mümkün olduğunca açık uçlu olması birçok yönden tercih sebebidir. Genelden özele bir sıralama takip edilmesi mülakatın başlarında kişinin davranışlarını ve sorulara verdiği tepkileri gözlemlemek ve kişinin yöneltilen sorulara olabildiğince rahat ve içten yanıt vermesini sağlayacak bir iletişim bağı oluşturulmak için bir fırsat sunmaktadır. Açık uçlu sorular ise yanıtın soruya bağlı olmasını ve kişinin soruya olabildiğince serbest şekilde yanıt vermesini sağlamaktadır.

Mülakatta sorgulayıcı bir yaklaşım benimsemek ve gereken yerde tamamlayıcı soruları yöneltebilecek şekilde mülakat yapılan kişinin verdiği yanıtları ve tepkilerini dikkatli biçimde takip etmek kritik önem taşır. Bu çerçevede, mülakatta sorulacak soruların önceden hazırlanması tercih edilebilir ancak soruşturmacılar mülakatın akışına göre gerekli gördükleri yerde esnek davranmaktan ve önceden hazırlanan listenin veya konuların dışına çıkmaktan çekinmemelidirler.

Mülakatlarda soruşturmacıların soruları anlaşılır bir biçimde sorması ve nazik, sabırlı bir tavır sergilemesi kişilerin işbirliği yapma eğilimini de artıracaktır. Ancak sözsüz iletişimden de yararlanılması ve vücut dili ile ilgili bazı hususlara özen gösterilmesi şarttır. Örneğin, not tutarken dahi göz temasının olabildiğince korunması, not tutmak için mülakat yapılan kişinin sözünün kesilmemesi veya not edilen hususlara ilişkin duyguların dışı vurulmaması mülakattan alınan verimi artırabilecek esaslardır. Ayrıca mülakat boyunca görüşülen kişinin kişisel alanına girmekten veya fiziksel temasta bulunmaktan kaçınmaya, insani ve kişisel ihtiyaçlarını karşılayabilmesine önem gösterilmelidir. Mülakat sırasında hukuka aykırılık teşkil edebilecek her türlü davranıştan kaçınılmalıdır.

Soruşturmacılar tüm kişilere karşı tarafsız olmalı ayrıca mülakata katılan kişilerin gizlilik ilkesine, tüm soruşturma süreci ve hatta sonrasında, riayet edeceğinden emin olmalıdırlar. Bu amaçla mülakatın giriş kısmında mülakata katılan kişilere uymaları gereken kural ve ilkeleri ve sürece katkıda bulunmalarını teşvik edecek prensipleri hatırlatmaları faydalı olacaktır. Aynı hatırlatmalar, ilgili olduğu ölçüde kapanış kısmında da yapılabilir. Mülakatın karşılıklı iyi niyet ve saygı kuralları çerçevesinde yürütülmesi ve noktalanması önemlidir zira aynı kişiyle tekrar görüşme ihtiyacı doğabilir.

Mülakatlar sırasında, yapılacak raporlamanın etkinliği açısından toplantı notlarının tutulması da faydalı olacaktır. İspat kolaylığı ve görüşmelerin kayıt altına alınması amacıyla toplantı notlarının taraflarca imzalanarak tutanak haline getirilmesi de mümkündür. Bu konudaki hareket tarzı soruşturma bazında, risk ve faydaları dikkate alınarak değerlendirilmelidir.

Şirket iç soruşturmaları, bir organizasyonun etik ve uyum kültürünün gelişmesine katkı sağlayan ve bu konulardaki hassasiyetini gösteren önemli bir süreçtir. Bu sürecin en temel başlıklarından biri olan mülakatların başarılı bir şekilde yürütülmesi için iç soruşturmaların alanında uzman soruşturmacılar tarafından yürütülmesi ve planlama, tarafsızlık, gizlilik ve açık iletişim gibi konuların hassasiyetle gözetilmesi gerekmektedir. Bu yaklaşım şirketin risk yönetiminde etkili bir mücadeleyi sergileyebilmesine, iç soruşturmalarının doğru ve adil sonuçlara ulaşmasına yardımcı olacaktır. İç soruşturma sürecinin hiç veya gerektiği gibi yerine getirilmemesi ise şirketteki uyum kültürüne ve şirket itibarına zarar verebileceği gibi daha büyük riskleri de beraberinde getirebilir.

• İŞ HUKUKU

İş Sözleşmelerinde Rekabet Yasağının Yargı Kararlarındaki Uygulama ve Yeri

Özge Mizrahi

İş sözleşmesinin devamı sırasında işçinin, işverene karşı, kanundan doğan sadakat borcu çerçevesinde rekabet etmeme yükümlülüğü vardır. Ancak bu yükümlülük taraflar arasındaki iş sözleşmesi sona erince ortadan kalkmaktadır. Taraflar iş sözleşmesinin sona ermesinden sonra işçinin işverene karşı rekabet etmemesini serbest iradeleri ile kararlaştırabilirler.

Türk Borçlar Kanunu'nun ("TBK") 444. maddesinde rekabet yasağının konusu, işçinin iş sözleşmesinin sona ermesinden sonra herhangi bir biçimde işverenle rekabet etmekten, özellikle kendi hesabına rakip bir işletme açmaktan, başkibir rakip işletmede çalışmaktan veya bunların dışında, rakip işletmeyle başka türden bir menfaat ilişkisine girmekten kaçınması olarak düzenlenmiştir. Rekabet yasağına ilişkin sözleşme, taraflarca iş sözleşmesine rekabet yasağına ilişkin bir hüküm eklenmesi şeklinde olabileceği gibi, tarafların münferit bir sözleşme yapmaları ile de mümkün olabilecektir.

Rekabet yasağı sözleşmesinin geçerliliği ve uygulanması mevzuat ve yargı kararları ile birtakım sınırlamalara ve kriterlere tabi tutulmaktadır. TBK m. 444/2 tahtında rekabet yasağı kaydının geçerliliği, hizmet ilişkisinin işçiye müşteri çevresi veya üretim sırları ya da işverenin yaptığı işler hakkında bilgi edinme imkanı sağlaması ve aynı zamanda bu bilgilerin kullanılmasının işverenin önemli bir zararına sebep olacak nitelikte olması unsurlarına

tabi tutulmuştur. TBK'nın 445'inci maddesinde rekabet yasağına ilişkin sözleşmelerin zaman, yer ve konu açısından sınırlandırılmasına ilişkin düzenlemeler kabul edilmiştir. Buna göre, TBK'nın anılan hükmünün ilk fıkrasında rekabet yasağının, işçinin ekonomik geleceğini hakkaniyete aykırı olarak tehlikeye düşürecek biçimde yer, zaman ve işlerin türü bakımından uygun olmayan sınırlamalar içermeyeceği ve sürenin özel durum ve koşullar hariç iki yılı aşamayacağı öngörülmüştür. Ayrıca TBK m. 445/2 ile hâkime, aşırı nitelikteki rekabet yasağını, bütün durum ve koşulları serbestçe değerlendirmek ve işverenin üstlenmiş olabileceği karşı edimi de hakkaniyete uygun biçimde göz önünde tutmak suretiyle kapsam veya süre bakımından sınırlama yetkisi verilmiştir.

Yargıtay'ın çeşitli kararlarında rekabet yasağı sözleşmesinin geçerliliği, sınırları ve kapsamı aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir:

- TBK m. 445'te belirtilen sınırlandırmalara uymayan rekabet yasağı sözleşmelerinin doğrudan geçersiz olarak kabul edilmemesi; bu sözleşmelerin TBK m. 445/2 kapsamında hakimin müdahalesi ile ayakta tutulması gerekir. [Yargıtay 11. HD., E. 2018/4879 K. 2019/6273, T. 7.10.2019, Yargıtay 11. HD., E. 2018/1961, K. 2019/7515, T. 26.11.2019, Yargıtay 11. HD., E. 2020/1921, K. 2021/3468, T. 8.4.2021]
- Uzun süreli, örneğin 10 yıl rekabet yasağı süresinin öngörüldüğü, rekabet yasağının yer bakımından geniş tutulduğu durumlarda, rekabet yasağının tamamen geçersiz olduğuna dair talep reddedilmemeli ve hakim tarafından değerlendirilmelidir. [Yargıtay 11. HD., E. 2018/1016, K. 2019/6713, T. 24.10.2019]
- Anayasa'nın 17. maddesi herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğunu, 48. maddesi ise herkesin dilediği alanda çalışma ve sözleşme özgürlüğüne sahip olduğunu düzenlemektedir. Anayasal olan bu hakları sınırlayan rekabet yasağına ilişkin sözleşme hükümlerinin dar yorumlanması gerekmektedir. [Yargıtay 11. HD., E. 2019/4506, K. 2020/2595, T. 3.6.2020]
- Rekabet yasağının geçerli olması için işçinin müşterileri tanimasından veya iş sırlarını bilmesinden dolayı işverene önemli bir zarar vermesi ihtimalinin olması gerekmektedir. İşverenin

önemli derecede zarara uğrama ihtimalinin varlığı değerlendirilirken, işçi açısından hem davacı hem rakip şirketteki pozisyonu, eğitimi ve yapmış olduğu işin mahiyeti göz önünde tutularak hangi bilgilere vakıf olabileceği ve bu bilgilerin rakiplerden gizli tutulması hususunda davacı şirketin korunmaya değer haklı menfaatlerinin bulunup bulunmadığına bakılmalıdır. Eğer işçinin ticari sır olarak değerlendirilmesi gereken bilgileri edinme imkanı olduğu ve bu bilgilerin yeni iş yerinde kullanılması ihtimali olduğuna kanaat getirilirse, işçinin rakip şirkette çalışmaya başlaması rekabet yasağının ihlal edilmiş sayılması için yeterlidir. [Yargıtay 11. HD., E. 2019/4801, K. 2020/3187, T. 24.6.2020]

Türk Borçlar Kanunu'nun gerek iş sözleşmeleri devam ederken gerek sonrasında rekabet yasağına ilişkin düzenlemeleri, işverenin haklarını koruma ve işçinin iş özgürlüğünü dengeleme amacını taşımaktadır. Yargıtay'ın içtihatları, rekabet yasağı sözleşmelerinin geçerliliği ve uygulanması konularında önemli bir yol gösterici olmuştur. İş hukuku pratiğinde, bu konuda doğru ve adil bir dengeyi bulmak için hem işverenlerin hem de işçilerin hakları ve menfaatleri dikkate alınmalı; rekabet yasağına ilişkin sözleşmelerin düzenlenmesi ve uygulanması, yasal düzenlemelere ve Yargıtay'ın içtihatlarına uygun olarak yapılmalıdır.

Bir Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi Olarak Tahkim: Güncel Yargı Kararları Işığında Tahkimde 2023 Yılına Bakış

Can Yılmaz

Bu yazımızda 2022 ve 2023 yılına ait öne çıkan mahkeme kararlarının özetlerini sizler için derledik. Tahkim Türkiye’de her geçen yıl bilinirliğini artırmayı sürdürürken, buna paralel olarak tahkimi tercih eden kişi sayısı da artmaktadır. Tahkime olan bu yoğun ilginin belki de en faydalı sonuçlarından biri Türk mahkemeleri önüne gelen tahkim ile ilişkili uyuşmazlıkların artması, dolayısıyla tahkim içtihadının zenginleşmesidir. Her yıl olduğu gibi geçtiğimiz yıl ve 2023 yılı içerisinde bölge adliye mahkemeleri ve Yargıtay tarafından, tahkime ilişkin bir takım istikrarlı içtihatlar yenileri eklenirken bir yandan da tahkim dostu bakış açısının güçlenmesine vesile olacak kararlar vermiştir. İlâveten, tahkime ilişkin uyuşmazlıkların sayısındaki bu artış, tahkim alanında bir ihtisas mahkemesinin kurulması yönündeki gerekliliği bir kez daha ortaya koymaktadır. Tahkim ihtisas mahkemelerinin, verilen kararlardaki istikrarı ve içtihat birliğini artıracığı ve tahkime olan güvenin daha da pekişmesine vesile olacağı şüphesizdir.

Şirketlerde yönetim hakkının ve temsil yetkisinin kaldırılmasını konu alan uyuşmazlıklarında tahkim yoluna gidilebilir

Bir limited şirket ortağı tarafından diğer ortağa karşı açılan, yönetim hakkının ve temsil yetkilerinin kaldırılması talepli davada, taraflar arasındaki Ortaklık ve Limited Şirket Kurma Sözleşmesi’ndeki tahkim şartına dayalı yapılan tahkim ilk itirazı üzerine dava usulden reddedilmiştir. Davacı, kararı istinaf ederek, esas sözleşmede tahkim şartı bulunmaması nedeniyle, uyuşmazlık konusu ortaklık sözleşmesinde yer alan tahkim şartının geçerli olmayacağını ve şirketler hukukuna ilişkin konuların tahkime elverişli olmadığını ileri sürmüştür.

İstinaf mahkemesi, yöneticinin azli talebinin taraflar arasındaki hissedarlar sözleşmesi kapsamına girdiğini tespit etmiş ve buradaki tahkim şartının geçerliliği için ayrıca şirket esas sözleşmesinde bir tahkim şartına gerek olmadığını belirtmiştir.

Uyuşmazlık konusunun tahkime elverişliliği bakımından ise Mahkeme, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri konuların tahkime elverişli olduğunu belirterek, tahkime elverişsizliğin istisna olduğunu vurgulamıştır. Bu bağlamda Mahkeme, TTK m. 561 gerekçesine atıfta bulunarak, şirketler hukuku uyuşmazlıklarının da kural olarak tahkime elverişli olduğunu belirtmiştir. Yöneticinin azli talepli somut uyuşmazlıkta ise, şirketin davalı konumunda olmadığı, dolayısıyla tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği bu hususun tahkime elverişli olduğu kabul edilmiştir. İlâveten Mahkeme, TTK m.630(2)’ye dayalı açılacak yöneticinin azli davasının, tahkimde görülebileceğini, madde metnindeki mahkeme kavramına, hakemin de dâhil olduğunu tespit etmiştir.

Son olarak Mahkeme, hakem heyetinin azil konusundaki kararının ticaret sicil kaydında değişiklik yapmayı gerektirmesinin, tek başına uyuşmazlığı tahkime elverişsiz hale getirmeyeceğinin altını çizmiştir. Bu tespite gerekçe olarak, MTK hükümlerine tâbi bir hakem kararının icra edilebilirlik şerhiyle icra edilebilmesi, bu şerhin mahkeme tarafından verilmesi, HMK hükümlerine tabi bir hakem kararının

da verildiği anda icra edilebilir kabul edilmesi gösterilmiştir. Mahkemeye göre, ulusal tahkimde verilen kararların mahkeme kararıyla eş tutulduğu gözetildiğinde, kanun koyucunun iradesinin ticaret sicilinde değişiklik yapacak bir kararın her halükarda devlet mahkemesi tarafından verilmesi yönünde olduğu kabul edilemeyecektir. Tahkime elverişlilik yönünden önemli değerlendirmeler içeren bu karar, korporatif uyuşmazlıklarda tahkimin benimsenmesi yönündeki görüşün güçlendiğini ortaya koymaktadır. [İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 14. Hukuk Dairesi, E. 2022/1843, K. 2022/1373, T. 20.11.2022]

Uyuşmazlığa konu olay, ilamsız icra takibine itirazın iptali talebiyle başlatılan tahkim yargılamasında verilen hükme karşı açılan bir iptal davasına ilişkindir. Davacı iptal gerekçesi olarak; genel işlem şartlarında yer alan tahkim şartına ilişkin kendisine açıkça bilgi verilmediğini ve söz konusu şartların içeriğini öğrenme imkânı sağlanmadığını, bu nedenle tahkim şartının hükümsüz olduğunu öne sürmüştür. Ayrıca itirazın iptali davasının tahkime elverişli olmadığını öne sürerek hakem kararının iptalini talep etmiştir.

Basiretli bir tacirin genel işlem koşullarında yer alan tahkim şartının hükümsüzlüğüne yönelik itirazı dikkate alınmayacaktır

Uyuşmazlığa konu olay, ilamsız icra takibine itirazın iptali talebiyle başlatılan tahkim yargılamasında verilen hükme karşı açılan bir iptal davasına ilişkindir. Davacı iptal gerekçesi olarak; genel işlem şartlarında yer alan tahkim şartına ilişkin kendisine açıkça bilgi verilmediğini ve söz konusu şartların içeriğini öğrenme imkânı sağlanmadığını, bu nedenle tahkim şartının hükümsüz olduğunu öne sürmüştür. Ayrıca itirazın iptali davasının tahkime elverişli olmadığını öne sürerek hakem kararının iptalini talep etmiştir.

Bölge adliye mahkemesi, alacaklının, tahkime başvurmak yerine devletin icra organı aracılığıyla tahsil yolunu tercih ettiği durumlarda, itirazın iptali için tahkim yoluna başvurulamayacağını, bunun karma bir uygulama olduğunu ve kanunda öngörülmediğini ifade ederek hakem kararının iptaline karar vermiştir. Karar davacı tarafından genel işlem şartlarında yer alan tahkim şartının geçerliliği bakımından temyiz edilmiştir. Yapılan temyiz incelemesinde Yargıtay 6. Hukuk Dairesi, genel işlem koşullarının sözleşme ile ilişkilendirildiği durumlarda, kendisine imkân sunulmasına rağmen sözleşme metni ile ilgilenmeden, metinde bu koşullara açıkça

yollama yapılmasına rağmen bunların ne olduğunu araştırmadan metni imzalayan kişilerin, genel işlem koşullarına yönelik bir kabulde bulunmuş sayılacağını ifade etmiştir. Somut olay bakımından ise, davacının, sözleşmeleri basiretli bir iş adamı gibi davranarak incelemiş olması gerekeceği, bu doğrultuda davacının sözleşme koşullarının içeriğini öğrenmesine imkân sağlanmadığının kabulünün mümkün olmadığı belirtilerek temyiz itirazı reddedilmiştir.

Bu karar, Yargıtay'ın genel tutumuna paralel olarak, tahkim şartının geçerliliğine yönelik itirazlar bakımından tacirlerden beklenen dikkat ve özen ölçüsünün daha yüksek olduğunu tevsik etmektedir. [Yargıtay 6. Hukuk Dairesi, E. 2023/1124, K. 2023/1159, T. 21.3.2023]

Yargıtay, tahkim ve mahkeme arasında seçim imkanı tanındığı hallerde tahkim iradesinin kesin olmadığına yönelik içtihadını sürdürmüştür. Ayrıca asimetrik tahkim şartlarının hükümsüz olduğuna karar verilmiştir

Yargıtay'ın müstakar kararları doğrultusunda, tahkim yargılaması yanı sıra devlet mahkemelerinin de uyuşmazlık çözümünde yetkili olduğunu düzenleyen tahkim şartları, tarafların tahkim iradelerinin kesin olmadığı yönünde yorumlanmakta ve geçersiz kabul edilmektedir. Karara konu uyuşmazlık, bir otel inşaat sözleşmesinden kaynaklanan tahkim kararının iptaline ilişkindir. Bölge adliye mahkemesi, tahkim şartına yönelik incelemesinde "...sözleşmeden kaynaklanan her türlü anlaşmazlık...bir tahkim kurulunun geçici kabulden sonra oluşturulması ile nihai olarak tahkim yoluyla veya yargı yoluyla çözülebilecektir" ifadesinin, sözleşme taraflarına devlet mahkemeleri ile tahkim arasında seçimlik başvuru imkanı tanıdığını ifade etmiş ve tahkim şartının geçersiz olduğuna hükmetmiştir.

Ayrıca Mahkeme, aynı hükmün devamında yer alan "tahkim veya yargı yolunun seçilmesi konusundaki

karar işveren tarafından verilecektir” ifadesinin bir asimetrik tahkim klotuna sebebiyet verdiğini belirterek, bu nedenle de tahkim şartının hükümsüz olduğuna karar vermiştir. Bu doğrultuda verilen iptal kararı, temyiz incelemesi neticesinde onanmıştır.

Uygulamada özellikle yabancı hukuk bakış açısı ile hazırlanan sözleşmelerde, farklı hukuk sistemlerinde geçerli kabul edilebilen ancak Türk hukukunda tahkim şartının sıhhatini sakatlayan bu gibi seçimlik ve asimetrik uyuşmazlık çözüm maddelerinin kullanıldığı görülmektedir. Tahkim yerinin Türkiye olduğu veya tahkim kararının Türkiye’de icrası hedeflendiği durumlarda, Yargıtay’ın istikrarlı olarak benimsediği ve yukarıdaki karar ile de tekrarlanan geçerlilik kriterlerine önem atfedilmesi ve tahkim şartlarının bu hususlar dikkate alınarak hazırlanması önem arz etmektedir [Yargıtay 6. Hukuk Dairesi, E. 2022/3703, K. 2023/1043, T. 14.3.2023]

Davalı ve bilirkişi ile hakem heyeti arasındaki salt ilişkiler, tarafların eşitliği ilkesi ve kamu düzenine aykırılık sonucunu doğurmaz

İptal davasına konu uyuşmazlık İzmir Ticaret Odası Tahkim Kuralları’na göre yürütülen bir tahkim yargılamasına ilişkindir. Davacı, davalı üniversitenin mütevelli heyetinin İzmir Ticaret Odası yönetim kurulu üyelerinden oluştuğunu ve hakem heyetinin üçüncü üyesinin, İzmir Ticaret Odası tarafından tayin edildiğini belirtmiş ve bu hususun tarafların eşitliği ilkesine aykırı olduğunu öne sürmüştür. İlaveten Davacı, tahkim yargılamasında hükme esas alınan raporu hazırlayan bilirkişinin hakem heyeti üyelerinden birinin yanında staj yapmış olduğunu ve bu hususun da kamu düzenine, eşitlik ve hukuk dinlenilme hakkı ilkelerine aykırı olduğunu belirterek hakem kararının iptalini talep etmiştir.

Bölge adliye mahkemesi, davacının iddiaları doğrultusunda hakem kararının kamu düzenine, eşitlik ve hukuki dinlenilme hakkı ilkelerine aykırı olduğunu, kamu düzenine aykırılık ilkesinin re’sen dikkate alınması gerektiğini ve taraflarca her aşamada ileri sürülebileceğini, yargılama aşamasında ileri sürülmemesinin hakkın kötüye kullanılması teşkil etmeyeceğini belirterek iptal kararı vermiştir.

Kararın temyizi üzerine yapılan incelemede, Yargıtay 6. Hukuk Dairesi, tarafların hakem seçim usulünü yasal düzenleme kapsamında sözleşme ile belirlediklerini

ve bu nedenle, hakemlerden birinin İzmir Ticaret Odası tarafından atanmış olmasına dayanarak iptal talebinde bulunulamayacağını belirtmiştir.

Bilirkişi bakımından ise, davacının tahkim yargılaması sürecinde söz konusu bilirkişi ile hakem arasındaki ilişkinin, hakem heyetinin bağımsızlığına gölge düşürdüğü yönünde bir itirazda bulunmadığına dikkat çekilmiş ve HMK m. 409 uyarınca davacının, söz konusu itiraz hakkından feragat etmiş sayılacağına hükmetmiştir. İşbu gerekçeler ile bölge adliye mahkemesinin iptal kararının bozulmasına karar verilmiştir. Ancak bölge adliye mahkemesi, bilirkişi ile hakem arasındaki ilişkinin, ilgili tarafça öğrenilir öğrenilmez iptal için başvurulduğunu, bunun dosyadan anlaşıldığını, bilirkişinin kim olduğu hususunda taraflara ayrıca tebligat yapılmadığını belirterek kararında direnmiştir. Bunun üzerine 6. Hukuk Dairesi tarafından tekrar yapılan incelemede, daha önceki karar yinelenmiş ve hakem kararının iptalini gerektiren herhangi bir husus olmadığı belirtilmiştir.

Uyuşmazlık konusu olayda her ne kadar hakem heyeti ile taraflar ve bilirkişi arasındaki bağlantı, adil yargılanma hakkının ihlali için yeterli bulunmamış ise de bu gibi hususlar tarafları, esasa yönelik tartışmalardan alıkoymakta ve yargılama sürecini ziyadesiyle uzatabilmektedir. Bu nedenle hakem tayininde ve uzman seçiminde titiz davranılması, ilave itirazlara sebebiyet verebilecek seçimlerden kaçınılması gerekmektedir. [Yargıtay 6. Hukuk Dairesi, E. 2023/989, K. 2023/1241, T. 28.3.2023]

Tahkim yargılamasındaki tanık ve bilirkişilerin güvenilirliğine yönelik ceza yargılamaları tenfiz engeldir

Milletlerarası Ticaret Odası Tahkim Kuralları’na göre Paris’te yürütülen bir tahkim yargılaması neticesinde verilen kararın tenfizi için Türkiye’de dava açılmıştır. Davalı, tenfize karşı savunmaları kapsamında; (i) tahkim yargılamasında davacı adına tanıklık yapan kişi hakkında Türkiye’de yalan tanıklık suçuna istinaden kovuşturma başlatıldığını ve (ii) hakem tarafından hükme esas alınan bilirkişi raporunu tanzim eden uzmanın özel belgede sahtecilik suçu işlediği yönünde Türk ceza mahkemeleri tarafından hüküm tesis edildiğini belirtmiştir. Bu nedenle hakem kararının kamu düzenine aykırı olduğunu iddia ederek reddini talep etmiştir. Mahkeme yaptığı değerlendirmede,

hakem heyetinin yalan tanıklık ve gerçeğe aykırı rapor durumundan haberdar olmasına rağmen çelişkileri gidermek maksadıyla bir rapor aldırmadığını veya keşif yaptırmadığını tespit etmiştir. İlâveten, HMK m. 375/1(e) hükmü uyarınca, ifadesi karara esas alınan tanığın sonradan yalan tanıklık yaptığının sabit olması halinde bunun bir yargılamanın iadesi sebebi olduğunun altı çizilmiştir. Mahkeme, Hukuk Genel Kurulu'nun 2022/11-800 E. Sayılı kararına atıfta bulunarak, aynı somut olay ve hukuksal duruma ilişkin açılan davalarda çelişkili sonuçlara ulaşılmamasının, hukuk devleti ilkesinin unsurlarından olan hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine ters düşeceğini ve dolayısıyla Anayasa m. 36 ile güvence altına alınan hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edilmesi sonucunu doğuracağını belirtilmiştir. Bu doğrultuda, tenfizi istenen yabancı hakem kararının kamu düzenine aykırı olduğuna hükmedilmiş ve dava reddedilmiştir.

İşbu karar neticesinde, her ne kadar doğrudan

uyuşmazlık konusu maddi olay ile ilgili olmasa da tahkim yargılamasındaki tanık ve uzmanların güvenilirliğini tartışmaya açan hususların, kamu düzeni kapsamında yorumlanabileceği anlaşılmaktadır. [İstanbul 19. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/181, K. 2023/484, T. 22.06.2023]

Yukarıda alıntılanan kararlar yanı sıra, Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinin birçok kararında tahkimin önde gelen ilkelerinden *revision au fond* prensibinin istikrarlı bir şekilde uygulandığı ve mahkemelerin esasa girmekten kaçındığı görülmektedir. Bu yöndeki birçok kararda mahkemeler tarafından, uyuşmazlığın taraflarının, uyuşmazlık hakkında karar verme yetkisini hakemlere verdiği durumlarda, uygulanacak hukuk kurallarının tespiti, yorumu ve doğru uygulanıp uygulanmadığı gibi tartışmaların yapılamayacağını, eş deyişle mahkemelerin, kamu düzenine aykırılık kapsamında dahi esasa ilişkin bir denetleme yapmasının mümkün olmadığı vurgulanmıştır.

• ŞİRKETLER HUKUKU

Yönetim Kurulunun Şirkete Verdiği Zararların Tazmininde Ortakların Dava Takip Yetkisi

Yavuz Şahin Şen, İrem Sabuncu

Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyeleri, görevlerini yerine getirirken kanuna ve şirket esas sözleşmesine uygun hareket etmekle yükümlüdür. Bunun yanı sıra, şirkete karşı özen ve bağlılık yükümlülüğü altındadırlar. Bu yükümlülüklerinin ihlali nedeniyle doğan ve ticari hayatın olağan akışında (*işadamı kararı ilkesi kapsamında*) değerlendirilemeyecek olan zararlardan ötürü şirkete karşı sorumludurlar.

Bir anonim şirket pay sahibinin, yönetim kurulu üyelerinin hukuka aykırı fiilleri nedeniyle uğradığı doğrudan zararın tazminini talep hakkının varlığı tartışmasızdır. Öte yandan, Türk Ticaret Kanunu, anonim şirket pay sahiplerine, yönetim kurulu üyelerinin eylemleri neticesinde ortaklık nezdinde ortaya çıkan zararların tazminini talep etme hakkı da vermektedir. Bu sayede şirket nezdinde oluşan zararların, zarara sebep olan kişilerin şirkete hakim olmaları nedeniyle

tazmin edilememesinin önüne geçilmiş olmaktadır.

Pay sahibinin şirketin uğradığı zararın tazmin edilmesi yönündeki talebinin konusu, uygulamada dolaylı zarar veya yansıma zarar olarak da bilinen ve pay sahibinin şirket malvarlığında meydana gelen azalma nedeniyle uğradığı zarardır. Nitekim şirketin uğradığı her türlü maddi zarar, hissedarlıkları oranında pay sahiplerini de dolaylı olarak zarara uğratmaktadır. Dolayısıyla ilgili pay sahibi, zararın giderilmesini talep etmekte menfaat ve hukuki yarar sahibidir. Ancak, pay sahipleri, açacakları davada zararın ancak şirkete ödenmesine karar verilmesini talep edebilir.

Uygulamada yönetim kurulu üyelerinin şirket menfaatine aykırı hareket ederek şirketi zarara uğratan eylemleri arasında, şirket varlıklarının kayıtlara göre düşük bedellerle elden çıkarılarak harici menfaat elde edilmesi, şirketin nakit varlığı üzerinde şirket amaçlarına aykırı tasarruflarda bulunulması, örtülü kazanç aktarımı, gerçek olmayan kâr payı dağıtımı, şirket malvarlıklarının belirli kişilere bilabedel kullandırılması gibi örneklere rastlanmaktadır.

Yönetim kurulu üyelerine karşı açılacak sorumluluk davalarında dava takip yetkisi pay sahipliği sıfatına bağlandığından, dava tarihinde pay sahipliği sıfatını yitiren kimsenin dava hakkı ortadan kalkmaktadır. Bu açıdan, pay üzerinde rehin veya haciz bulunması pay sahipliği sıfatını etkilememektedir.

Her ne kadar uygulamada şirkete verilen zararın tazmini yalnızca yönetim kurulu üyeliği görevini ifa eden kişilerden talep edilse de, bu pozisyonda bulunmaksızın şirketi fiilen yöneten, başta pay sahipleri olmak üzere diğer tüm üçüncü kişilerin de sorumlu tutulması mümkündür. Güncel yargı kararları uyarınca şeklen herhangi bir şirket organı pozisyonunda bulunmasa da yönetim kuruluna özgü kararların alınmasında veya bizzat şirket yönetiminde şirket iradesinin oluşumu açısından etkili olan üçüncü kişiler, fiili anlamda organ görevi görmekte ve şirketi zarara uğratan iş ve eylemlerden sorumlu tutulabilmektedirler. Bununla birlikte, bu kimselerin genel sorumluluk hukuku esaslarına göre de sorumluluğu doğmaktadır. Örneğin, bir şirketin yönetim ve idaresi fiilen yönetim kurulunda bulunmayan pay sahiplerinden birisi tarafından yürütülüyorsa, yönetim kurulundaki kişiler bu pay sahibinden emir ve talimat alıyor, kararları ve işlemleri bu pay sahibinin iradesi doğrultusunda gerçekleştiriyorsa, yani bu pay sahibi fiilen şirketi yöneten kişiye, bu durumda bu kişinin de yönetim kurulu üyesi olmamasına rağmen yönetim kurulu üyesi gibi sorumluluğu doğacaktır.

Kimlerin fiili organ teorisi kapsamında sorumlu olup olamayacağı konusunda net bir sınır bulunmamaktadır. Uygulamada yönetim kuruluna ait yetkileri fiilen kullanan veya yönetim kurulunun kararları ve işlemleri üzerinde doğrudan etki sahibi olan kişiler fiili organ kabul edilmektedir. Şirkete belli konularda danışmanlık hizmeti veren, bir başka ifadeyle yalnızca istişari nitelikte görüş bildiren ve karar alınmasına yardımcı olan danışman konumundaki üçüncü kişilerin, şirket yönetimi ile doğrudan ilgilenmedikleri müddetçe, kural olarak fiili organ teorisi doğrultusunda sorumlu tutulamayacağı kabul edilmektedir.

Öte yandan, zarardan sorumluluğun yanı sıra şirket pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin gerçekleştirdiği işlemlerin geçersizliğini ileri sürme, bu işlemlerin butlanını talep etme bakımından hukuki yararları da mevcuttur. Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemeleri güncel kararlarında, yönetim kurulunun sorumluluğuna yönelik Türk Ticaret Kanunu hükümlerine atıfta bulunularak, örneğin muvazaalı işlemde dolayılı zarar gören pay sahibinin, muvazaalı işlemin butlanının tespitini talep edebileceğine hükmedilmiştir. Pay sahiplerinin, bu gibi kanunun emredici hükümlerine aykırı olduğu için kesin hükümsüz olan işlemlerle ilgili tespit talebinde bulunma yönünden de dava takip yetkileri bulunmaktadır.

Sonuç olarak, anonim şirket pay sahipleri, yönetim kurulunun ya da yönetim kurulunda bulunmamakla birlikte fiilen şirketi idare eden kişilerin eylem ve işlemlerinden ötürü uğradıkları zararın tazminini, zararın şirkete ödenmesi kaydıyla isteyebilirler. Öte yandan, bu eylem ve işlemlerin verebileceği doğrudan zararları da talep edebilirler. Son olarak, koşulları mevcut olması halinde bu işlemlerin butlanının tespitini talep etme hakları da mevcuttur.

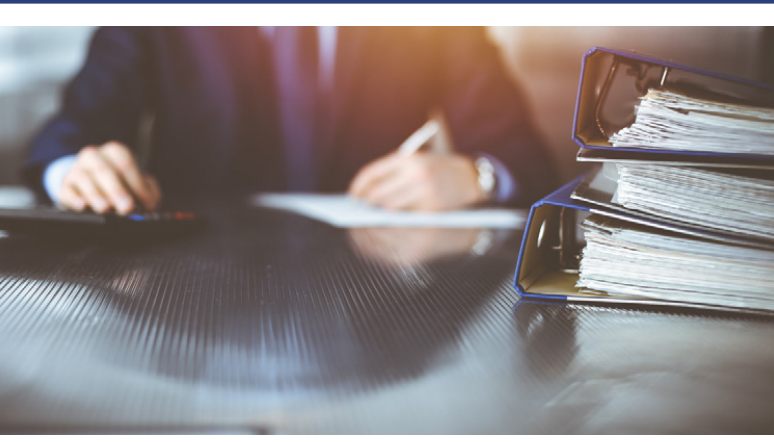
Diğer taraftan, yönetim kurulu üyeleri de dâhil olmak üzere daha geniş anlamda şirketi temsil ve idare eden kişiler şirketi idare ederken gerçekleştirdikleri fiillerin ceza kanunlarında suç olarak tanımlanması halinde bu fiillerden şahsen sorumlu tutulmaktadır. Tüzel kişilik bünyesinde işlenen ve suç teşkil eden eylemler neticesinde tüzel kişilik aleyhine güvenlik tedbirine hükmedilirken organlar, suç teşkil eden eylemi tüzel kişilik adına gerçekleştirmiş olsalar bile, cezanın şahsiliği ilkesi gereği şahsen sorumlu olmaktadır.

• ŞİRKETLER HUKUKU

Özel Denetçi Atanması Talepli Davalarda Ön Şart Olarak Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Kullanılması

Deniz Baytekin

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("TTK") m. 438 uyarınca bir pay sahibinin şirkete özel denetçi atanmasını talep edebilmesinin şartlarından biri, işbu davayı açmadan önce bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmasıdır. Bilgi alma ve inceleme hakkının hangi durumlarda kullanılmış kabul edileceği konusunda hem doktrin

hem de yargı kararlarında farklı görüş ve hükümler bulunmaktaysa da, işbu yazımız ile konunun yargı kararları çerçevesinde aydınlatılması amaçlanmıştır.

Öncelikle belirtmek isteriz ki bilgi alma ve inceleme talebi, ilk etapta genel kurulda ileri sürülmelidir. Bu zorunluluğun dayanağı ise TTK m. 437/2 hükmü ile TTK m. 438 hükmünün gerekçesidir. Zira m. 438'in gerekçesinde açıkça, özel denetim istenen konuda, bilgi alma ve inceleme hakkının kullanıldığı genel kurul tutanağıyla ispat edileceği belirtilmiştir. İşbu madde hükümleri kapsamında şekillenen uygulama uyarınca İlk Derece Mahkemeleri de kararlarında açıkça, genel kurul tutanaklarında bilgi alma ve inceleme hakkının kullanıldığına dair ibarelerin yer alması gerektiğini belirtmekte, aksi durumda ise davanın ön şart yokluğu nedeniyle reddine hükmetmektedir.

Bu kapsamda yargı kararlarına en çok yansıyan konulardan biri, bilgi alma ve inceleme talebinin ihtarname ile bildirilmesidir. İlk Derece Mahkemeleri tarafından konu hakkında yapılan değerlendirme neticesinde, talebin ihtarname ile bildirilmesi yeterli görülmemekte ve bu hakkın genel kurulda muhakkak kullanılması gerektiğinin altı çizilmektedir.

Önemle belirtmek isteriz ki, özel denetçi davası açılmadan evvel, bu talebin de genel kurulda talep edilmesi gerekmektedir. İstem genel kurulda reddi halinde pay sahibi, özel denetçi atanması talepli dava açma hakkını haizdir. Ancak bu noktada, bilgi alma hakkının kullanılmış olması büyük önem arz etmektedir, zira bilgi alma hakkının kullanılması, mahkemeden özel denetçi atanmasını talep etmenin ön şartlarından biridir.

Bu noktada bilgi alma ve inceleme talepli dava ikame etmeden özel denetçi atanması talebinin reddi nedeniyle doğrudan özel denetçi atanması talepli davanın açılıp açılmayacağı tartışmalı konulardan biridir. Kanunun lafzında hakkın kullanımının, muhakkak mahkemeden talep edilmesi gerektiği bilgisi yer almamakla birlikte, yargı kararlarında sıklıkla, davacının şirkete özel denetçi atanmasını talep etmeden önce yetkili mahkeme nezdinde dava açarak bilgi alma ve inceleme hakkını kullanması gerektiğine hükmedilmektedir. Nitekim Bakırköy 4. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin Haziran 2023 tarihinde verdiği bir kararında davacı pay sahibinin, bilgi alma hakkına sahip olsa da bu hakkın ihlalinde hangi hakları kullanabileceğine ilişkin TTK m. 437 hükmünün düzenlendiği, bu hüküm gözetildiğinde, davacının bilgi alma ve inceleme talepli dava açmadan özel denetçi davası açması nedeniyle davanın reddinin gerektiği belirtilmiştir. Yine aynı doğrultuda diğer İlk Derece Asliye Ticaret Mahkemeleri kararlarında da, özel denetçi davasının, bilgi alma ve inceleme talepli davadan sonra yeterli bilgi edinilememesi halinde açılması gerektiğine hükmedildiği gözlemlenmektedir.

Son olarak, bilgi alma ve inceleme isteminde bulunan pay sahibi ile özel denetim isteyen pay sahibinin aynı kişi olup olmaması gerektiği konusu da doktrinde tartışmalıdır. Ancak İstanbul Anadolu 11. Asliye Ticaret Mahkemesi önüne gelen bir uyuşmazlıkta verdiği Mart 2020 tarihli bir kararında açıkça, özel denetçi davasını açabilmek için, bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmış pay sahibi ile özel denetim isteyen pay sahibinin aynı kişi olmasının zorunlu olmadığına, ancak bilgi alınmak istenen konunun aynı olması gerektiğine karar vermiştir. Dahası, davacı pay sahibinin özel denetçi isteminin reddedildiği genel kurula katılmasının veya bu isteme onay vermiş olmasının da gerekli olmadığına hükmedilmiştir. Söz konusu karar, uygulamaya ışık tutması sebebiyle son derece değerlidir.

Yukarıda değinmiş olduğumuz yargı kararları, özel denetçi davasının ikame edilmesinden önce bilgi alma ve inceleme hakkının nasıl kullanılması gerektiğine dair yol gösterici olmasına ilaveten, şirketleri haksız yere özel denetçi atanma riskinden koruyabilecek ve yasal haklarını kullanmak isteyen pay sahiplerinin hak kaybına uğramalarını önleyebilecek niteliktedir.

• MEDENİ HUKUK

Nemo Auditor Premsibine Dair Güncel Kararların Değerlendirilmesi

Osman Pepeoğlu

Medeni hukukumuzun en temel ve kapsayıcı prensiplerinden birisi dürüstlük kuralıdır. Türk Medeni Kanununun 2. maddesi, bugün belki de en sıklıkla -yerinde veya yerinde olmayarak- kullanılan, atıf yapılan hukuk kurallarından birisidir. Buna göre herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Dürüstlük kuralına aykırılığın yaptırımı, yani bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasının neticesi ise, bu durumun hukuk düzeninde korunmamasıdır.

Hakkın kötüye kullanılması hallerinden birisi, başlıkta ifade ettiğimiz üzere, oldukça eski ancak halen geçerli evrensel bir hukuk ilkesine dayanmaktadır: Nemo auditor propriam turpitudinem allegans. Kısaca nemo auditor olarak belirteceğimiz bu ilke, kimsenin kendi ahlaka aykırı davranışına dayanarak kendi lehine sonuç çıkarmayacağı ve neticeten talepte bulunamayacağını ifade etmektedir. Nemo auditor ilkesi, aynı zamanda kimsenin kendi kusurlu davranışına dayanarak hakedinemeyeceği şeklinde de anlaşılmaktadır. Özü itibarıyla bu ilke, "clean hands" doktrini olarak adlandırılan ve "hak arayan kimsenin ellerinin pak olması gerektiği" şeklinde tercüme edilebilecek ilkeyle de bağdaştırılmaktadır. Bu temel hukuk ilkesi, çeşitli ülkelerin ulusal hukuklarında yer aldığı gibi uluslararası kamu hukukunun da üzerinde durulan ve uygulanan bir kuralı niteliğindedir.

Doktrinde nemo auditor prensibinin uygulanabileceği bir örnek olarak bir kimsenin, karşı tarafa borcunu mutlaka ifa edeceğini vadetmesi veya karşı tarafı oyalaması sebebiyle zamanaşımı süresinin geçmesi ve akabinde açılan davada da vadeden veya oyalayan tarafın zamanaşımı savunmasında bulunması verilmektedir. Buna göre zamanaşımı savunmasını ileri süren taraf, kendi ahlaka aykırı davranışı veya kusuru sebebiyle zamanaşımı süresinin dolmasına sebep olmuştur. Bu sebeple zamanaşımı savunması kabul edilemez.

Dürüstlük kuralı ve hakkın kötüye kullanılması yasağına Yargıtay içtihadında sıklıkla atıfta bulunmaktadır. Bir uyumsuzluğun yalnızca dürüstlük kuralı, hakkın kötüye kullanılması yasağı veya nemo auditor gibi hukukun genel ilkeleriyle çözülmesi mümkündür ve fakat istisnaidir. Yargıtay'ın da içtihat ettiği üzere "Objektif iyi niyet olarak da tanımlanan ve dürüstlük kuralını düzenleyen TMK'nın 2. Maddesi, bütün hakların kullanılmasında dürüstlük kuralı çerçevesinde hareket edileceğini ve bir kimsenin başkasını zararlandırmak ya da güç duruma sokmak amacıyla haklarını kötüye kullanmasını Kanunun korumayacağını belirtmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen, hakkın kötüye kullanılması yasağı kuralının amacı, hâkime özel ve istisnai hallerde (adaletle uygun düşecek şekilde) hüküm verme olanağını sağlamaktır." [Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 2017/2566 K. 2018/85 T. 24.01.2018]

Hakime tanınan bu özel ve istisnai durumların önceden tespit edilmesi ve sınırlı şekilde belirlenebilmesi çok güçtür. Zira Yargıtay'ın doktrine atfen ifade ettiği gibi, "dürüstlük kuralı ve hakkın kötüye kullanılması yasağı, hayatın sonsuz ihtimallerinin önceden öngörülerek, düzenlenmesindeki imkansızlık sonucu oluşturulmuş kurallardır". [Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 2017/2566 K. 2018/85 T. 24.01.2018]. Bu sebeple her somut olayın özel koşulları ele alınarak bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Şirketler hukukuna ilişkin kararlarda da nemo auditor ilkesi açıkça tartışılmıştır. Zira iptal, butlan veya yokluk talepli davalarda, hak düşürücü sürenin geçmesi veya uzun bir süre sessiz kalınması sebebiyle itiraz hakkının kaybedildiği şeklinde savunmalara sıklıkla rastlanmaktadır. Bu tip savunmaların yapıldığı bir uyumsuzlukta, genel kurul ve son olarak sermaye artışına ilişkin kararlarda %40 oranındaki pay sahibi ortağın imzalarının taklit edildiği ve pay oranının %0,1'e düşürüldüğü iddia edilmiştir. Davalılar, davacı pay sahibinin üzerinden 17 sene süre geçtikten

sonra dava açtığını ve uzun süre sessiz kalması sebebiyle hakkını yitirdiğini ve dürüstlük kuralına ve hakkın kötüye kullanılması yasağına aykırı olduğunu ileri sürmüştür. İlk derece mahkemesinin davayı kısmen kabul etmesi üzerine karar temyiz edilmiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi çoğunluğu, davacının uzun yıllar sonra itirazda bulunarak dava açmasının ve ilgili kararların alındığı dönemde yurtdışında olup olmadığının değerlendirilmesi için kararın bozulmasına karar vermiştir.

Karşı görüşte olan azınlık ise, bozma sebebinin yerinde bulmakla birlikte bu hususun derece mahkemesince zaten değerlendirildiğini ifade etmiştir. Azınlık, nemo auditur ilkesini açık bir şekilde ifade etmiş olup davalıların dürüstlük kuralıyla bağlantılı iddialarının kabul edilemeyeceğini ifade etmiştir: "Kendisinden beklenen özen ve dikkati göstermeyen, kendisi dürüstlük kuralına uymayan kişiler, başkalarının dürüstlüğü aykırı bu davranışa karşı sessiz kalma nedeniyle hak kaybına uğradığını ileri süremezler. [...] Kanun, dürüstlük kuralına aykırı tutum ve davranışı himaye etmez. Öte yandan, hukukun genel ilkelerinden biri de "Hiç kimse kendi kusuruna dayanarak başkalarından hak talep edemez" (Kimse kendi kanunsuzluğundan faydalanamaz/Nemo auditur propriam turpitudinem allegans) ilkesidir." [Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E. 2016/6325 K. 2017/6651 T. 28.11.2017; Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E. 2018/1328 K. 2019/6943 T. 07.11.2019]. Nihayet, diğer ortakların işbirliği içerisinde davacıyı toplantılardan haberdar etmemesi, imza taklidi yaparak toplantıya katılmış gibi göstermesi, emredici hükümlere aykırı sermaye artırımı yapılarak davacının pay oranının %40'tan %0.1'e düşürülmesinin dürüstlük kuralına aykırı olduğu kabul edilmiştir. Tüm bu eylemlerin, davacının bu ihlalleri sonradan ileri sürmesinin dürüstlük kuralına aykırı olduğu iddiasının nemo auditur ilkesine, yani kimsenin kendi kanunsuzluğundan faydalanamayacağı ilkesine aykırı olacağı kabul edilmiştir.

Genel bir ilke olmasından ötürü, *nemo auditur* ilkesinin bilhassa Yargıtay'ın çeşitli dairelerinin içtihadına konu olmasını beklemek makuldür. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun işaret ettiği sınırlar çerçevesinde bu ilkenin, hukuk var olduğu sürece tartışılacağı

söylemek yanlış olmaz. Şirketlerin her eyleminin bir gün karşılıklarına çıkabileceği düşüncesiyle hareket etmeleri ve hukuken haklı oldukları halde, bu hakkı ileri sürmekten mahrum kalmamaları için nemo auditur ilkesini göz önünde bulundurması şarttır.

• TAZMİNAT HUKUKU

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı Işığında Munzam (Aşkın) Zararın İspatı

Pınar Noberi

Son yıllarda artan enflasyon nedeniyle paranın değer kaybetmesine bağlı munzam zarar talepli davaların sayısı oldukça artmıştır. Ancak bu davalardaki iddia edilen munzam zararın ne şekilde ispatlanacağı konusunda yargı kararlarında içtihat birliği yoktur. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ("YHGK"), 29.03.2022 tarihinde verdiği kararı¹ ile bu konuyu ele almış ve munzam zararın ispat eşliğinin çerçevesini çizmiştir.

YHGK'nun kararını incelemeyen önce kısaca munzam zarar kavramını açıklamak yerinde olacaktır. Munzam (aşkın) zarar, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ("TBK") m.122'de düzenlenmiştir ve ilgili düzenleme uyarınca şayet alacaklı temerrüt faizini aşan bir zarara uğramışsa, borçlu, kendisinin hiçbir kusuru bulunmadığını ispat etmedikçe, bu munzam zararı karşılamakla

1 Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun E. 2021/928 K. 2022/401 T.29.03.2022 tarihli kararı.

yükümlüdür². Bu kapsamda alacaklının munzam zarar talep edebilmesi için temerrüdün varlığının, temerrüt faiziyle karşılanamayan zararının mevcudiyetinin, borçlunun temerrüde düşmede kusurlu olduğunun, temerrüt ile munzam zararı arasında illiyet bağının mevcudiyetinin ispatlaması gerekir.

Munzam zarara ilişkin davalarda zarar ve illiyet bağının ne şekilde ispatlanması gerektiği gerek Anayasa Mahkemesi gerek Yargıtay kararlarında inceleme ve değerlendirmelere konu olmuştur. Yargıtay'ın geçmiş yıllardaki munzam zararın ispatı konusundaki istikrar kazanmış görüşü ilgili zararın somut delillerle ispatlanması gerektiği yönündedir. O kadar ki Yargıtay çeşitli kararlarında "soyut enflasyonun ya da bankalarda mevduat için ödenen faizin temerrüt faizinden yüksek oranda olması, munzam zararın gerçekleştiği ve kanıtlandığı anlamına gelmez. (...) ülkede yaşanan ekonomik kriz nedeniyle paranın döviz karşısında hızlı değer kaybı, yüksek enflasyon gibi genel afaki ve doğrudan davacının zararını ifade etmeyen umumi ekonomik ve konjonktürel olgular BK'nın 105 maddesinde (TBK m.122) sözü edilen munzam zararın varlığını göstermez³; diğer bir anlatımla fiilen uğranılan zararın somut veri ve belgelerle tesvik edilmesi gerekir. (...) yine yüksek enflasyon, dolar kurundaki artış, serbest piyasadaki faiz oranlarının yüksek oluşu gibi hususlar davacıyı ispat yükünden kurtarmaz⁴." şeklinde tespitlere yer vererek alacaklının somut olarak uğradığı zararı ispatlamasını adeta şart koşmuştur⁵.

Öte yandan Anayasa Mahkemesi munzam karar konusunu incelediği 2017 tarihli kararında, başvuruçunun alacağının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğranılarak ödendiği anlaşıldığından başvuruçuya şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklendiği kanaatine varmıştır. İlaveten bu tespite rağmen mahkemelerin başvuruçunun zarara uğradığını ayrıca ispatlaması

gerektiği yönündeki katı yorumu nedeniyle başvuruçunun mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir⁶.

Anayasa Mahkemesi'nin bu kararı akabinde, Yargıtay'ın çeşitli hukuk daireleri içtihat değiştirerek Anayasa Mahkemesi'nin kararına uygun kararlar tesis etmeye başlamıştır. Bu minvalde Yargıtay 15. Hukuk Dairesi, açıkça Anayasa Mahkemesi kararına uygun olarak içtihatlarını değiştirdiklerini belirterek enflasyon ve buna bağlı olarak döviz kurları, mevduat faizleri, devlet tahvilleri ve diğer yatırım araçlarının faiz oranları ile birlikte getirilerinin temerrüt faizinden fazla olması halinde munzam zararın varlığının karine olarak kabul edilmesi gerektiği yönünde karar vermiştir⁷.

Akabinde Yargıtay 11, Hukuk Dairesi, munzam zararın ispatı olgusunu ikiye ayırmış, enflasyonun gündemde olduğu dönemlerde alacaklının ispat yükümlülüğünün çok sıkı kurallara bağlanmaması gerektiğini genel ispat yöntemlerinde olduğu gibi her olayın kendi yapısı ve özelliği için değerlendirmeye tabii tutulması gerektiğini belirtirken enflasyonun gündemde olmadığı ve döviz kurlarının istikrar kazandığı dönemde alacaklının zararının somut olarak kanıtlanması gerektiği yönünde karar tesis etmiştir⁸.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin bu kararı akabinde ise dosya inceleme için ilk derece mahkemesine dönmüş ve ilk derece mahkemesi iddia edilen zararın davacı tarafından somut olgularla ispat edilmesi gerektiği gerekçesiyle kendi kararında direnmiştir. İlgili kararın temyiz edilmesi üzerine uyuşmazlık YHGK önüne gelmiştir⁹.

YHGK ise incelemeleri sonucunda tesis ettiği kararında iddia olunan munzam zararın alacaklı tarafından yasal ispat vasıtalarıyla somut, inanılır ve açık bir biçimde ispatlanması gerektiğini vurgulamış;

2 TBK m.122: "Alacaklı, temerrüt faizini aşan bir zarara uğramış olursa, borçlu kendisinin hiçbir kusuru bulunmadığını ispat etmedikçe, bu zararı da gidermekle yükümlüdür. Temerrüt faizini aşan zarar miktarı görülmekte olan davada belirlenebiliyorsa, davacının istemi üzerine hâkim, esas hakkında karar verirken bu zararın miktarına da hükmeder."

3 Yargıtay 15. Hukuk Dairesi'nin E.2016/1049 K.2016/2737 T.12.5.2016 tarihli kararı.

4 Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin E. 2014/13329 K. 2016/9629 T.1.11.2016 tarihli kararı.

5 5.Benzer yöndeki diğer kararlar: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin E. 2015/8570 K. 2016/2363 T.3.3.2016; YHGK E.2017/2800 K.2021/1629 T.09.12.2021; YHGK E.2007/11-668 K.2007/798 T.31.10.2007 tarihli kararları.

6 Anayasa Mahkemesi'nin 21.12.2017 tarihli 2014/2267 başvuru numaralı kararı.

7 Yargıtay 15. Hukuk Dairesi'nin E.2020/967 K.2021/859 T.15.03.2021 tarihli kararı.

8 Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin E.2018/1512 K.2019/3201 T. 24.9.2019 tarihli kararı.

9 Tekrar bkz. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun E. 2021/928 K. 2022/401 T.29.03.2022 tarihli kararı.

“ülkemizde belirli dönemlerde mevcut olan ekonomik olumsuzluklardan enflasyon, yüksek faiz, para değerindeki düşüş” gibi olguların munzam zararın delili olarak kabul edilemeyeceğinin altını çizmiştir. İlaveten bu olguların karine olarak kabul edilip davacıyı ispat yükümlülüğünden kurtarmayacağı gibi davacıya bu konuda herhangi bir ispat kolaylığı da sağlanmaması, davacının kendi somut durumuna dair deliller sunarak ispat yüküne uygun davranması gerektiğini belirtmiştir. Bu kapsamda da, YHGK ilk derece mahkemesinin direnme kararının oy birliği ile onanması yönünde karar tesis etmiştir. YHGK’nun bu kararı akabinde ise Yargıtay 11. Hukuk Dairesi bu görüşe uygun kararlar tesis etmeye başlamış ve munzam zarar iddiasının somut olarak ispatlanmasını aramaya başlamışlardır¹⁰. Sonuç olarak YHGK verdiği karar ile Anayasa Mahkemesi’nden farklı yöne gitmiş ve esasen Yargıtay’ın bu konuda benimsediği munzam zararın somut delillerle ispat edilmesi yönündeki görüşünün korunduğunun altını çizmiştir. Yargıtay’ın benimsediği bu görüş özellikle yabancı para üzerinden ticari faaliyetlerini yürüten taraflara enflasyon karşısında bir koruma sağlamadığından, bilhassa yabancı para üzerinden akdedilen sözleşmelere olası bir uyumsuzluk halinde zarar etmemek için koruyucu düzenlemeler eklenmesi makul olacaktır.

• SÖZLEŞME HUKUKU

CISG Kapsamında Ayıba Karşı Tekeffül Borcu ve Türk Hukuku ile İlişkisi

Eren Beşpınar

Tahkim heyetleri ve devlet mahkemeleri tarafından yeknesak bir şekilde uygulanan bir milletlerarası satım hukuku geliştirme amacıyla imzalanmış olan Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (“**CISG**”), ayıp konusunu karar mercilerinin kendi iç hukuklarından kaynaklanan önyargılarla bağlı kalmaksızın hüküm vermesine olanak tanıyan ve antlaşmanın milletlerarası niteliğini ön plana çıkaran kendine has düzenlemeleriyle ele almaktadır. Bu düzenlemeler belli yönleriyle 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun

(“**TBK**”) ayıba karşı tekeffüle ilişkin hükümleriyle paralellik teşkil etmekle birlikte belli açılardan Türk hukuku uygulamasından ayrılmaktadır.

CISG, 35. maddesi uyarınca malların kalitesi, miktarı, türü ve paketlenmesine ilişkin ayıp hallerini kapsamına alan geniş bir sözleşmeye aykırılık düzenlemesi içermektedir. Sözleşmede kararlaştırılandan farklı bir mal teslim edilmesini hiç ifa etmeme olarak nitelendiren birtakım iç hukuk sistemlerinin aksine CISG, aliud ifa ile ayıplı mal teslimi arasında bir ayırım yapmadan her iki durumu da sözleşmeye aykırı mal teslimi kapsamında değerlendirmektedir. Türk hukukunda ise aliud ifa hiç ifa etmeme niteliğinde kabul edilerek alıcının hakları genel borca aykırılık hükümleri kapsamında değerlendirilmektedir.

Taraf iradesinin CISG’nin temelinde yatan genel ilkelerden biri olmasının sonucu olarak, 35. madde satılan malın sözleşmeye uygunluğuna ilişkin kriterlerin tespit edilmesinde öncelikle tarafların sözleşmede belirlemiş olduğu sübjektif kriterlere dayanılmasını gerektirmektedir. Sözleşmede tarafların herhangi bir kriter belirlemediği veya bu kriterlerin kapsamının yetersiz olduğu durumlarda aynı türden malların mutad olarak tahsis edildiği kullanım amacı ve sözleşme uyarınca malların özgülendiği kullanım amacı dikkate alınarak objektif kriterlere de başvurulmaktadır.

CISG ayrıca, sözleşmede açıkça veya zımni olarak kabul edilmeleri ya da somut olayın şartlarına uygun olması halinde ISO (Uluslararası Standartlar Kurumu) standartları gibi birtakım kalite standartlarının da malların sözleşmeye uygunluğunun değerlendirilmesinde dikkate alınmasına olanak tanımaktadır.

CISG’nin 35. maddesi uyarınca ileri sürülecek bir ayıba ilişkin ispat yükünün kimde olduğuna dair açık bir düzenleme yer almamaktadır. Ancak, CISG’nin temel aldığı genel prensiplere uygun yorum yapıldığında alıcının ayıbı ispatlaması, satıcının ise CISG kapsamında savunma olarak dayanabileceği, alıcının sözleşmenin akdedilmesi sırasında ayıbı biliyor olması ya da ayıp bildirimünün süresinde yapılmaması gibi durumları ispatlaması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Bir davada kendi lehine hak çıkartan tarafın hakkın dayandığı olguyu ispat etmesi gerektiğine yönelik genel kural uyarınca Türk

hukukunda da ayıba ilişkin ispat yükü bakımından aynı prensiplerin uygulandığı görülmektedir.

CISG uyarınca alıcının ayıp sebebiyle sahip olduğu haklar 25. madde kapsamında esaslı ihlale bağlanan sonuçlara paralel olarak düzenlenmektedir. Bu minvalde, CISG uyarınca alıcının ayıptan doğan hakları ayrı bir hükümde düzenlenmemekte, alıcının sözleşmeye aykırılıktan doğan hakları çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu kapsamda alıcının ayıp nedeniyle sözleşmeden dönme ya da malların ayıpsız misliyle değiştirilmesini talep etme hakkı yalnızca ayıbın sözleşmenin esaslı şekilde ihlal edilmesi sonucunu doğurduğu durumda kullanılabilir. Dolayısıyla, CISG kapsamında alıcının ayıp nedeniyle sahip olduğu haklar başlı başına ayıbın türüne bağlı olarak

değil, somut olayın şartları çerçevesinde ayıbın alıcıyı sözleşmesel beklentisinden ne derecede yoksun bıraktığına bağlı olarak belirlenmektedir.

TBK'nın 227. maddesinde ise alıcının ayıptan doğan hakları ayrı bir hükümle düzenlenmiş, alıcının ayıp nedeniyle sözleşmeden dönme, malın ayıpsız bir misliyle değiştirilmesini talep etme, malın ücretsiz onarılmasını talep etme, bedelden indirim ve genel hükümlere göre tazminat isteme haklarının bulunduğu kabul edilmiştir. Her ne kadar CISG ve TBK uyarınca alıcıya ayıp nedeniyle tanınan haklar içerik itibarıyla örtüşse de, Türk hukukunda bu hakların kullanılabilmesi için ayıbın "önemsiz ayıp" niteliğinde olmaması gerektiği kabul edilmektedir. CISG uygulamasında ise kural olarak önem derecesine bakılmaksızın tüm ayıpların alıcıya

yukarıda sayılan seçimlik hakları sağlayabileceği, yalnızca sözleşmeden dönme ve malın ayıpsız misliyle değiştirilmesi bakımından esaslı ihlal koşulunun aranması gerektiği ifade edilmektedir.

Alıcının ayıptan doğan haklarını kullanabilmesi için CISG'nin 39. maddesi uyarınca satıcıya ayıbı saptadığı veya saptaması gerektiği tarihten itibaren makul bir süre içinde ayıbın niteliğine ilişkin yeterince ayrıntıyı içeren bir ayıp bildirimini göndermesi gerekmektedir. Söz konusu makul süre, malların niteliği, örneğin dayanıklılığı, ticari örf ve adetler ile taraflar arasındaki önceki uygulamalar da dikkate alınarak somut olayın şartlarına göre belirlenmelidir.

Ancak, dayanıklı mallara ilişkin ayıp bildiriminin gönderilmesi gereken "makul süre" iç hukukların etkisiyle devlet mahkemeleri tarafından çok farklı tayin edildiğinden, CISG'nin yeknesak bir şekilde uygulanmasını temin etmek amacıyla, somut olayın şartlarına uygun düştüğü ölçüde bir aylık bir sürenin makul olarak kabul edilebileceği belirtilmektedir.

Türk hukukunda da TBK m. 223 hükmü uyarınca alıcının satılarda satıcının sorumluluğunu gerektiren bir ayıp tespit ettiği takdirde bunu "uygun bir süre" içinde satıcıya bildirmesi gerektiği düzenlendiğinden, CISG ve TBK arasında ayıp bildiriminin süresi bakımından bir benzerlik bulunduğu görülmektedir. Ancak, sözleşmeye konu satımın ticari bir satım olduğu takdirde 2 ve 8 günlük ayıp bildirim süreleri uygulanmasını öngören 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 23. maddesine paralel bir düzenleme CISG'de bulunmamaktadır. Bu durumda, CISG'nin uygulandığı ticari satımlarda somut olaya uygun düştüğü takdirde TTK hükümlerine kıyasla daha uzun ayıp bildirim sürelerinin uygulanması söz konusu olabilecektir.

Ayrıca tarafların ayıp bildiriminin "makul bir süre" içinde yapılmasını öngören CISG'nin 39. madde hükmünden ayrılarak bildirim gönderilmesi gereken süreyi ve gönderilecek bildirim içeriği ve şeklini sözleşmede belirlemesi mümkündür. Tarafların bu yönde yapacakları düzenlemeler alıcının olağan bir muayene sonucu ortaya çıkarmayacağı gizli ayıplar bakımından da uygulama alanı bulabilmektedir.

Görüldüğü üzere, CISG'nin ayıba karşı tekeffüle ilişkin hükümleri, bir yandan alıcının ayıptan doğan haklarını kullanma şartlarını esaslı ihlal kavramı

çerçevesinde düzenleyip bir yandan da ayıp bildirim süreleri bakımından ticari satımlarda farklı bir bildirim süresi öngörmemiş olması nedeniyle TBK ve TTK uygulamasına nazaran önemli farklılıklara yol açabilmektedir. CISG'nin Türkiye'nin taraf olduğu bir uluslararası antlaşma olması sebebiyle Türk hukukunun bir parçası olduğu ve milletlerarası satım sözleşmelerinden doğup milletlerarası özel hukuk kuralları gereği Türk hukukunun uygulanacağı uyuşmazlıklarda hakimin ya da hakemin CISG'yi kendiliğinden uygulaması gerektiği önemle vurgulanmalıdır. Bu bakımdan, Türk hukukunun uygulanmasının öngörüldüğü milletlerarası satım sözleşmeleri müzakere edilirken yalnızca TBK ve TTK hükümleri değil, CISG hükümleri de göz önünde bulundurulmalı ve CISG hükümlerinin uygulanmaması tercih edildiği takdirde CISG'nin uygulanmayacağına sözleşmede açıkça kararlaştırılması gerekmektedir.

Serdar Paksoy
Kurucu, Kıdemli ve Yönetici Ortak
Avukat spaksoy@paksoy.av.tr

Simel Sarıaloğlu
Ortak Avukat
ssarialoglu@paksoy.av.tr

Doğuhan Uygun
Counsel
iduygun@paksoy.av.tr

Onur Çeliker
Counsel
oceliker@paksoy.av.tr

Emre Kotil
Kıdemli Avukat
ekotil@paksoy.av.tr

Özge Mizrahi
Kıdemli Avukat
omizrahi@paksoy.av.tr

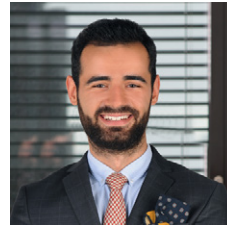
Can Yılmaz
Kıdemli Avukat
cyilmaz@paksoy.av.tr

Yavuz Şahin Şen
Kıdemli Avukat
ysen@paksoy.av.tr

Deniz Baytekin
Avukat
dbaytekin@paksoy.av.tr

Osman Pepeoğlu
Avukat
opepeoglu@paksoy.av.tr

Pınar Noberi
Avukat
pnoberi@paksoy.av.tr

Eren Beşpınar
Avukat
ebespinar@paksoy.av.tr

Barkın Demiray
Avukat
bdemiray@paksoy.av.tr

İrem Sabuncu
Stajyer Avukat
isabuncu@paksoy.av.tr

Bu not sadece bilgilendirme amaçlı olup; hukuki mütalaa teşkil etmemektedir. Bu bilgi notunda tartışılan konulara ilişkin herhangi bir sorunuz olması halinde lütfen bizlerle temasa geçiniz. Tüm hakları saklıdır.

Paksoy Ortak Avukat Bürosu, yerli ve yabancı yatırımcılara Türkiye’de hukuki danışmanlık ve avukatlık hizmeti sağlamak üzere ortak girişimler, şirket birleşme ve satın almaları, rekabet hukuku, gayrimenkul yatırımları, banka ve finans hukuku, sermaye piyasaları, enerji mevzuatı, alt yapı yatırımları, ticari ve idari davalar, iş davaları ve vergi uyumsuzlukları gibi geniş bir yelpazede faaliyet gösteren yerel avukatlık firmasıdır